

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

RADA

REZOLUCJA RADY

z dnia 27 listopada 2009 r.

w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018)

(2009/C 311/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

POWOŁUJĄC SIĘ NA

rezolucję Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającą ramy europejskiej współpracy na rzecz młodzieży⁽¹⁾, w której to rezolucji przewidziano stosowanie otwartej metody koordynacji i włączanie problematyki młodzieżowej do innych obszarów polityki, oraz na Europejski pakt na rzecz młodzieży, przyjęty na posiedzeniu Rady Europejskiej w marcu 2005 r.⁽²⁾ i będący jednym z instrumentów ułatwiających realizację celów lizbońskich w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia,

odnowioną agendę społeczną, w której dzieci i młodzież uznano za jeden z głównych priorytetów⁽³⁾,

I MAJĄC NA UWADZE

konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 11 maja 2009 r. w sprawie oceny obecnych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży i w sprawie perspektywy ich odnowienia⁽⁴⁾,

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE

komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „Strategia UE na rzecz młodzieży – inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania. Odnowiona otwarta metoda koordynacji na potrzeby wyzwania i możliwości stojących przed młodzieżą”⁽⁵⁾,

UZNAJE, ŻE

1. Młodzi ludzie – zarówno kobiety, jak i mężczyźni – mają do odegrania istotną rolę w stawianiu czoła społeczno-gospodarczym, demograficznym, kulturowym, ekologicznym i technicznym wyzwaniom i szansom, które licznie pojawiają się i będą pojawiać w przyszłości przed Unią Europejską i jej obywatelami. Od ułatwiania młodym ludziom integracji społecznej i zawodowej – podobnie jak od promowania samorealizacji, spójności społecznej i aktywności obywatelskiej – w zasadniczy sposób zależy, czy osiągnięte zostaną cele europejskiej strategii lizbońskiej, tj. wzrost gospodarczy i zatrudnienie.
2. Sprawozdanie UE z 2009 r. na temat młodzieży⁽⁶⁾ wskazuje, że choć warunki życia większości dzisiejszych młodych Europejczyków są dobre, to do rozwiązania nadal pozostają takie problemy, jak bezrobocie wśród młodzieży, jej nieuczestniczenie w kształceniu i szkoleniu, ubóstwo, niski stopień udziału i reprezentacji młodzieży w procesie demokratycznym, a także różnorodne problemy zdrowotne. Pogorszenie koniunktury gospodarczej, takie jak to, które rozpoczęło się w 2008 r., ma zazwyczaj duży negatywny wpływ na młodzież, a jego skutki mogą okazać się długotrwałe.
3. Obowiązujące obecnie ramy europejskiej współpracy na rzecz młodzieży okazały się cenną płaszczyzną działania, dzięki której państwa członkowskie mogły zająć się problematyką młodzieżową, a otwarta metoda koordynacji, włączanie problematyki młodzieżowej do innych obszarów polityki oraz takie inicjatywy, jak Europejski pakt na rzecz młodzieży⁽⁷⁾, ułatwiły przyjęcie elastycznego podejścia, odpowiedniego dla tej dziedziny, należycie uwzględniającego kompetencje państw członkowskich i zasadę pomocniczości.

⁽¹⁾ Dz.U. C 168 z 13.7.2002, s. 2.

⁽²⁾ Dok. 7619/1/05.

⁽³⁾ Dok. 11517/08.

⁽⁴⁾ Dok. 9169/09.

⁽⁵⁾ Dok. 9008/09.

⁽⁶⁾ Dok. 9008/09 ADD 4.

⁽⁷⁾ Dok. 7619/05: załącznik I do konkluzji Rady Europejskiej z dnia 22–23 marca 2005 r.

4. Odnowienie ram, w których na podstawie dotychczasowych postępów i nabytego doświadczenia oraz z poszanowaniem odpowiedzialności państw członkowskich za politykę młodzieżową określono by strategię europejskiej współpracy na rzecz młodzieży na kolejną dekadę, jeszcze bardziej zwiększyłyby skuteczność i wydajność takiej współpracy i przyniosłyby dodatkowe korzyści młodzieży w Unii Europejskiej – zwłaszcza w kontekście strategii lizbońskiej na okres po roku 2010.
5. Bardzo ważne jest, by pozwolić wszystkim młodym ludziom jak najlepiej wykorzystać posiadany potencjał. Chodzi nie tylko o inwestowanie w młodzież przez przeznaczanie większych zasobów na rozwój tych obszarów polityki, które wpływają na jej codzienne życie i na poprawę jej kondycji, lecz także o aktywizowanie młodzieży przez dawanie jej większej niezależności i przekonywanie do wykorzystania posiadanego potencjału na użytek zrównoważonego rozwoju społeczeństwa i na potrzeby europejskich wartości i celów. Rada zachęca także do lepszego powiązania polityki młodzieżowej z innymi stosownymi obszarami polityki, zwłaszcza z edukacją, zatrudnieniem, włączeniem społecznym, kulturą i zdrowiem.

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZGADZA SIĘ, ŻE

1. Do roku 2018 włącznie europejska współpraca na rzecz młodzieży powinna mieć następujące cele ogólne:
  - (i) stwarzanie większych, a przy tym równych szans wszystkim młodym ludziom w dziedzinie edukacji i na rynku pracy; oraz
  - (ii) promowanie aktywności obywatelskiej, włączenia społecznego i solidarności wszystkich młodych ludzi.
2. Główne obszary działań, którym należy poświęcić stosowne inicjatywy, wymieniono poniżej, a szczegółowo przedstawiono w załączniku I. Są to:
  - kształcenie i szkolenie
  - zatrudnienie i przedsiębiorczość
  - zdrowie i dobra kondycja
  - zaangażowanie
  - wolontariat
  - włączenie społeczne
  - młodzież i świat
  - kreatywność i kultura.
3. Dążenie do osiągnięcia dwóch powiązanych ze sobą celów ogólnych – z pełnym poszanowaniem odpowiedzialności państw członkowskich za politykę młodzieżową oraz dobrowolnego charakteru europejskiej współpracy na rzecz młodzieży – wymaga dwutorowego podejścia, łączącego opracowywanie i promowanie obu poniższych rodzajów inicjatyw:
  - (i) konkretnych inicjatyw w dziedzinie polityki młodzieżowej – czyli strategii i działań ukierunkowanych na młodzież w takich obszarach, jak uczenie się pozaformalne, zaangażowanie, wolontariat, praca z młodzieżą, mobilność i informowanie;

oraz

- (ii) inicjatyw włączających problematykę młodzieżową do innych obszarów polityki – czyli inicjatyw stymulujących podejście przekrojowe, tzn. należyte uwzględnianie kwestii młodzieżowych podczas formułowania, wdrażania i oceniania strategii i działań w innych obszarach mających duży wpływ na życie młodzieży. Biorąc za wzór Europejski pakt na rzecz młodzieży, należy nadać wymiar młodzieżowy także strategii lizbońskiej na okres po roku 2010, podobnie jak odnowionej agendzie społecznej oraz innym właściwym strategiom i programom UE, np. nowym strategicznym ramom europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia, wytycznym w sprawie polityki zatrudnienia, strategii w zakresie zdrowia, a także agendzie kultury.

PODKREŚLA, ŻE

1. Europejska współpraca na rzecz młodzieży powinna być osadzona w międzynarodowym systemie praw człowieka. We wszystkich strategiach i działaniach dotyczących młodzieży należy uwzględnić kilka zasad przewodnich, a mianowicie wagę:
  - a) upowszechniania równości płci i zwalczania wszelkich form dyskryminacji – z poszanowaniem praw i uwzględnieniem zasad uznanych m.in. w art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
  - b) uwzględniania ewentualnych różnic w warunkach życia, potrzebach, aspiracjach, zainteresowaniach i postawach młodych ludzi, które wynikają z różnych czynników, i zwracania szczególnej uwagi na tych, których możliwości mogą być z różnych przyczyn ograniczone;
  - c) traktowania wszystkich młodych ludzi jako bogactwa społecznego i szanowania ich prawa do uczestnictwa w wypracowywaniu strategii ich dotyczących w drodze stałego, usystematyzowanego dialogu z nimi i z organizacjami ich reprezentującymi.

PONADTO ZGADZA SIĘ, ŻE

1. W okresie do roku 2018 europejska współpraca na rzecz młodzieży powinna być realizowana z zastosowaniem odnowionej otwartej metody koordynacji i powinna odwoływać się do celów ogólnych, dwutorowego podejścia i głównych obszarów działań, o których mowa powyżej.
2. Europejska współpraca na rzecz młodzieży powinna bazować na faktach i być adekwatna i rzeczowa. Powinna dawać jasne i widoczne wyniki, które można by regularnie i w sposób usystematyzowany przedstawiać, weryfikować i upowszechniać, a tym samym stworzyć podstawę do stałej oceny i rozwoju.
3. Powodzenie otwartej metody koordynacji we współpracy na rzecz młodzieży zależy od woli politycznej państw członkowskich oraz od skutecznych metod pracy na szczeblu krajowym i na szczeblu UE. Dlatego w kontekście współpracy europejskiej należy stosować metody pracy oparte na następujących zasadach:

- (i) *Cykle robocze*: okres do roku 2018 zostanie podzielony na trzyletnie cykle, z których pierwszy obejmie lata 2010–2012;
- (ii) *Priorytety*: dla każdego z cykli wybranych zostanie kilka priorytetów. Będą to priorytety wnoszące wkład w obszary działań określone w niniejszych ramach współpracy europejskiej. Priorytety te zostaną zatwierdzone przez Radę na podstawie stosownego wspólnego sprawozdania Rady i Komisji, o którym będzie mowa poniżej, i w porozumieniu z dwiema grupami trzech następujących po sobie prezydencji, których kadencje przypadną na dany cykl roboczy. Priorytety współpracy europejskiej zostaną opracowane tak, by umożliwiły współpracę wszystkich państw członkowskich lub bliższą współpracę mniejszej liczby państw członkowskich (zespoły) – zależnie od priorytetów danego państwa. Priorytety pierwszej części pierwszego cyklu roboczego objętego niniejszymi nowymi ramami współpracy przedstawiono w załączniku II. Priorytety drugiej części tego cyklu zostaną przedstawione i przyjęte przez Radę w późniejszym terminie;
- (iii) *Instrumenty wykonawcze*: aby skutecznie realizować ramy współpracy, należy zarówno w polityce młodzieżowej, jak i w innych powiązanych obszarach polityki zastosować odpowiednie instrumenty.

Instrumenty z dziedziny polityki młodzieżowej opisano w lit. a)–g). Należy je stosować w celu wspierania dwutorowego podejścia, czyli realizować konkretne inicjatywy w dziedzinie polityki młodzieżowej, a równocześnie promować podejście przekrojowe pomagające włączać problematykę młodzieżową do innych powiązanych obszarów polityki. W pracach nad takim włączaniem instrumenty te należy stosować w celu zapewnienia interakcji z innymi obszarami polityki i wsparcia dla tych obszarów, by wtedy i tam, gdzie to stosowne, uwzględniały problematykę młodzieżową.

- a) *Zdobywane wiedzy i polityka młodzieżowa oparta na faktach*: polityka młodzieżowa powinna bazować na faktach. Należy zgromadzić dokładniejszą wiedzę i wykazać większą orientację w zakresie warunków życia, wartości i postaw młodych ludzi i dzielić się tą wiedzą z podmiotami odpowiedzialnymi za inne stosowne obszary polityki, by w ten sposób umożliwić podejmowanie właściwych działań we właściwym czasie. Wiedzę tę można upowszechniać, między innymi wspierając Europejskie Centrum Strategii dla Młodzieży i jego krajowych przedstawicieli, ogólnounijną sieć analityczną (Eurydice), badania nad młodzieżą, studia, specjalne europejskie badania ankietowe wśród młodzieży, a także sieci naukowców. Istotny udział w wypracowywaniu polityki opartej na faktach będzie miało także sprawozdanie UE na temat młodzieży. Propagować należy współpracę między stosownymi organami, młodymi naukowcami, młodzieżą, organizacjami młodzieżowymi oraz osobami zaangażowanymi w pracę z młodzieżą.
- b) *Wzajemne uczenie się*: kluczowym elementem niniejszych ram współpracy jest wzajemne uczenie się. Daje ono szansę zapoznania się z rozwiązaniami

sprawdzonymi w różnych państwach członkowskich i wyciągnięcia z nich wniosków. Wzajemne uczenie się przyjmie formę partnerskiego uczenia się, konferencji i seminariów, forów lub grup eksperckich wysokiego szczebla, studiów i analiz oraz sieci opartych na narzędziach internetowych – z udziałem odpowiednich zainteresowanych stron. Tematyka tych działań powinna mieć ścisły związek z priorytetami stosownego trzyletniego cyklu roboczego. Wszystkie te inicjatywy należy realizować, kierując się konkretnymi celami, jasnym zakresem zadań, harmonogramem oraz planowanymi rezultatami, które zaproponuje Komisja we współpracy z państwami członkowskimi.

Należy kontynuować dialog polityczny z państwami trzecimi oraz współpracę z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy, OECD⁽¹⁾ i ONZ, by w ten sposób zyskać źródło odniesień i inspiracji.

- c) *Sprawozdania z postępów prac*: pod koniec każdego cyklu roboczego (a w przypadku pierwszego – w roku 2012) Komisja powinna sporządzić sprawozdanie Unii Europejskiej na temat młodzieży. Powinno się ono składać z dwóch części: wspólnego sprawozdania Rady i Komisji (część polityczna) i dokumentów uzupełniających (część statystyczna i analityczna). Należy w nim ocenić, jakich postępów dokonano w zakresie celów ogólnych wyznaczonych w niniejszych ramach i priorytetów wskazanych na ostatni cykl roboczy, oraz jakie sprawdzone rozwiązania odnotowano. Sprawozdanie na temat młodzieży powinno się opierać na sporządzanych przez państwa członkowskie krajowych sprawozdaniach na temat polityki młodzieżowej i innych powiązanych obszarów polityki oraz na innych dostępnych informacjach i danych statystycznych. Należy unikać powielania sprawozdań. Sprawozdanie Unii Europejskiej na temat młodzieży powinno także stanowić podstawę do określania zbioru priorytetów na kolejny cykl roboczy.
- d) *Rozpowszechnianie wyników*: aby wyeksponować współpracę realizowaną na podstawie niniejszych ram i zwiększyć jej skutki na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, należy szeroko rozpowszechniać jej wyniki wśród wszystkich stosownych zainteresowanych stron, a w odpowiednich przypadkach omawiać je na szczeblu dyrektorów generalnych lub ministrów.
- e) *Monitorowanie procesu*: aby otwarta metoda koordynacji przyniosła efekty oraz aby propagować odpowiedzialność za nią zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE, państwa członkowskie i Komisja będą ściśle współpracować, kierując przedmiotowym procesem, realizując go oraz oceniając zarówno sam proces, jak i jego wyniki. W tym kontekście prace należy prowadzić na podstawie istniejących wskaźników związanych z sytuacją młodych ludzi w dziedzinach takich, jak edukacja, zatrudnienie, włączenie społeczne, a w stosownych przypadkach – przygotować ewentualne nowe wskaźniki, które Rada następnie rozważy.

⁽¹⁾ Należy zadbać o prawo uczestnictwa wszystkich państw członkowskich w takich pracach.

- f) *Konsultacje i usystematyzowany dialog z młodzieżą i organizacjami młodzieżowymi*: należy kontynuować i poszerzać usystematyzowany dialog z młodzieżą i organizacjami młodzieżowymi, który stanowi forum stałej, wspólnej refleksji nad priorytetami europejskiej współpracy na rzecz młodzieży, jej prowadzeniem i działaniami następczymi.

Tematykę dialogu należy dostosować do ogólnych celów europejskiej współpracy na rzecz młodzieży i priorytetów poszczególnych cykli roboczych. Należy wyznaczać jasne cele i realistyczne procedury na potrzeby każdego cyklu dialogu, co pozwoli zachować ciągłość i przeprowadzić działania następcze. Dialog powinien mieć jak największy zasięg, odbywać się na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym oraz obejmować młodych naukowców i osoby zaangażowane w pracę z młodzieżą. Należy również zachęcać do prowadzenia usystematyzowanego dialogu z młodzieżą i organizacjami młodzieżowymi w innych obszarach polityki. Prowadzenie usystematyzowanego dialogu omówiono szerzej w załączniku III.

- g) *Mobilizowanie programów i funduszy UE*: należy skutecznie korzystać z dostępnych funduszy UE, np. z funduszy strukturalnych, oraz z odpowiednich programów, takich jak „Młodzież w działaniu”, „Uczenie się przez całe życie”, „Kultura”, „Progress”, „Media”, „Erasmus dla młodych przedsiębiorców” oraz program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji, a także z odpowiednich programów i funduszy UE w obszarach stosunków zewnętrznych i współpracy rozwojowej.

4. Wspomniane instrumenty należy stosować najszerzej jak to możliwe w każdym z trzyletnich cykli w celu realizacji priorytetów.
5. W myśl niniejszych ram współpracy wspieranie i rozwijanie pracy z młodzieżą należy traktować jako zagadnienia przekrojowe. Praca z młodzieżą to termin szeroki, obejmujący wiele działań o charakterze socjalnym, kulturalnym, edukacyjnym lub politycznym, podejmowanych zarówno przez młodzież i z udziałem młodzieży, jak i na jej rzecz. Coraz częściej do działań tych zalicza się sport i usługi dla młodzieży. Pracą z młodzieżą może być edukacja pozaszkolna, ale mogą nią być także specjalne zajęcia rekreacyjne prowadzone przez osoby zajmujące się tym zawodowo lub ochotniczo oraz przez liderów młodzieżowych; praca ta opiera się na procesach pozaformalnego uczenia się i na dobrowolnym udziale. W myśl niniejszych ram należy dalej analizować i omawiać, jak praca z młodzieżą mogłaby się przyczynić do realizacji celów ogólnych wskazanych powyżej i jak mogłaby być wspierana i uznawana ze względu na tworzoną wartość dodaną, którą jest wkład w rozwój gospodarczy i społeczny. Wśród spraw, które należy omówić, są: stosowne szkolenia dla osób zaangażowanych w pracę z młodzieżą i dla liderów młodzieżowych, uznawanie ich umiejętności za pomocą odpowiednich instrumentów europejskich, wspieranie ich mobilności, a także

propagowanie innowacyjnych usług i podejść na użytek pracy z młodzieżą.

6. Rada może weryfikować i w razie konieczności modyfikować odnowione ramy europejskiej współpracy na rzecz młodzieży w świetle istotnych zmian w Europie, zwłaszcza w świetle decyzji co do strategii lizbońskiej na okres po roku 2010.

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, by

1. Wspólnie – przy wsparciu Komisji – starały się zacieśniać europejską współpracę na rzecz młodzieży w okresie do roku 2018, posługując się, jak przewidziano w niniejszej rezolucji, otwartą metodą koordynacji, kierując się opisanymi powyżej celami ogólnymi, obszarami działań, dwutorowym podejściem, zasadami i instrumentami wykonawczymi oraz koncentrując się w każdym cyklu na uzgodnionych priorytetach wyznaczonych dla danego cyklu roboczego.
2. W świetle krajowych priorytetów przyjęły na szczeblu krajowym środki pomagające zrealizować cele ogólne nakreślone w niniejszych odnowionych ramach współpracy oraz by rozważyły, czy opracowując krajową politykę młodzieżową i politykę w innych powiązanych obszarach, nie należałoby czerpać inspiracji z wzajemnego uczenia się na szczeblu UE.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, by

1. W okresie do roku 2018 współpracowała z państwami członkowskimi i wspierała je we wspólnych działaniach opartych na niniejszych ramach współpracy i mających za podstawę opisane powyżej cele ogólne, obszary działań, dwutorowe podejście, zasady i instrumenty wykonawcze oraz priorytety wyznaczone dla każdego cyklu roboczego.
2. Analizowała, zwłaszcza w sprawozdaniu UE na temat młodzieży, stopień realizacji celów ogólnych przewidzianych w niniejszych ramach współpracy. W tym kontekście Komisja jest proszona o powołanie grupy roboczej do omówienia w porozumieniu z przedstawicielami stosownych obszarów polityki dostępnych danych o sytuacji młodzieży oraz ewentualnej potrzeby opracowania wskaźników w dziedzinach, w których ich brakuje lub w których aspekt młodzieżowy nie jest widoczny. Rezultaty tych prac i propozycje ewentualnych nowych wskaźników powinny zostać przedłożone Radzie do rozważenia nie później niż w grudniu 2010 r.
3. Zaproponowała elastyczne ramy działań polegających na partnerskim uczeniu się i rozpoczęła badania, które będą istotne dla celów ogólnych i priorytetów, a także by regularnie składała Radzie sprawozdania na temat tych różnorodnych działań.
4. Przygotowała w 2017 r. w porozumieniu z państwami członkowskimi ostateczne sprawozdanie dotyczące niniejszych ram współpracy. Sprawozdanie końcowe powinno zostać omówione przez Radę w 2018 r.

ZAŁĄCZNIK I

MŁODZIEŻOWE CELE I EWENTUALNE INICJATYWY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI

Część obszarów działań, które wymieniono w pkt 2 sekcji rozpoczynającej się od słów „W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZGADZA SIĘ” i które opisano poniżej, bez wątpienia ma swoje własne ogólne cele i priorytety, dysponuje osobnymi ramami i strategiami współpracy i na własne potrzeby posługuje się otwartą metodą koordynacji. Należy jednak poczynić starania, by w każdym z tych obszarów nadal odpowiednio uwzględniany był aspekt młodzieżowy. Mając to na względzie, w niniejszym załączniku zaproponowano: w sekcji A – kilkanaście inicjatyw na użytek wszystkich obszarów działań, a w sekcji B – szereg konkretnych celów młodzieżowych, które mają uwyraźnić młodzieżowy wymiar każdego z obszarów działań, oraz niewyczerpujący wykaz ewentualnych inicjatyw, które państwa członkowskie i/lub Komisja mogą podjąć w ramach swoich kompetencji i z należyтым uwzględnieniem zasady pomocniczości.

a) Inicjatywy ogólne

We wszystkich wyznaczonych obszarach działań należy rozważyć podjęcie następujących inicjatyw:

- rozwijanie i zacieśnianie współpracy – m.in. w drodze pogłębionego dialogu oraz wymiany informacji i wiedzy specjalistycznej – między osobami formułującymi politykę w danym obszarze działań a osobami formułującymi politykę młodzieżową,
- stymulowanie i wspieranie aktywności i udziału młodych ludzi i organizacji młodzieżowych w formułowaniu polityk, ich wdrażaniu i działaniach następczych,
- zapewnianie poradnictwa wysokiej jakości,
- ułatwianie dostępu do wysokiej jakości informacji na temat młodzieży i rozpowszechnianie tych informacji wszelkimi możliwymi kanałami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, a także za pośrednictwem takich organizacji ogólnoeuropejskich, jak Eurodesk, ERYICA i EYCA, oraz innych sieci europejskich,
- zacieśnianie współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi,
- pomoc w zdobywaniu szerszej wiedzy na temat sytuacji młodzieży, np. przez wspieranie badań nad młodzieżą, sieci badawcze, szczegółowe analizy itd,
- pomoc w rozwijaniu pracy z młodzieżą i uznawanie wartości takiej pracy,
- skuteczne korzystanie z dostępnych funduszy i programów UE oraz ułatwianie młodzieży dostępu do nich,
- pomoc w rozwijaniu projektów i programów eksperymentalnych, by wypróbować nowe i innowacyjne pomysły i wymieniać się sprawdzonymi rozwiązaniami,
- uznawanie wartości, jaką dla europejskiej współpracy na rzecz młodzieży ma współpraca dwustronna i wielostronna,
- uwzględnianie w stosownych przypadkach problematyki dziecięcej – mając na względzie prawa i ochronę dzieci – i branie pod uwagę faktu, że życie i przyszłość młodych ludzi w znacznym stopniu zależą od tego, jakie możliwości, wsparcie i jaką ochronę otrzymali w dzieciństwie.

b) Młodzieżowe cele i ewentualne inicjatywy w poszczególnych obszarach działań**KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE**

Cel: należy pracować nad równym dostępem młodych ludzi do kształcenia i szkolenia o wysokiej jakości na wszystkich poziomach oraz nad możliwościami uczenia się przez całe życie. Należy propagować i uznawać pozaformalne uczenie się młodzieży, będące uzupełnieniem kształcenia formalnego, a także zacieśniać związki między kształceniem formalnym a nieformalnym uczeniem się. Należy ułatwiać młodym ludziom wchodzenie na rynek pracy po ukończeniu kształcenia i szkolenia, wspierać takie przepływy, a także ograniczać zjawisko zbyt wczesnego porzucania nauki.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- pomoc w stwarzaniu możliwości pracy na rzecz młodzieży i innego rodzaju uczenia się pozaformalnego – jako element działań zapobiegających zbyt wczesnemu porzuceniu nauki,
- pełne wykorzystywanie szeregu narzędzi stworzonych na szczeblu UE na potrzeby przejrzystości i walidowania umiejętności oraz uznawania kwalifikacji ⁽¹⁾,
- promowanie mobilności edukacyjnej wszystkich młodych ludzi,
- przeciwdziałanie stereotypom płciowym i innym w ramach kształcenia formalnego i uczenia się pozaformalnego,
- korzystanie z kształcenia formalnego i uczenia się pozaformalnego, by propagować spójność i zrozumienie między różnymi grupami, promować równość szans, a także redukować różnice w osiągnięciach,
- rozwijanie struktur sprzyjających zaangażowaniu w system edukacyjny, a także współpracy między szkołami, rodzinami i społecznościami lokalnymi,
- sprzyjanie kształceniu formalnemu i uczeniu się pozaformalnemu mającym wspierać innowacyjność, kreatywność i przedsiębiorczość młodzieży,
- uświadamianie opinii publicznej, jaką wartość ma uczenie się pozaformalne.

Komisja będzie dalej pracować nad Europassem, czyli europejskim instrumentem sprzyjającym przejrzystości umiejętności, w tym nad narzędziami pozwalającymi właścicielowi ocenić własne umiejętności, a stronom trzecim, takim jak organizacje promotorów dokumentu Europass-Mobilność, zarejestrować kompetencje.

ZATRUDNIENIE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Cel: należy wspierać wchodzenie młodych ludzi na rynek pracy, zarówno w roli pracowników, jak i przedsiębiorców. Należy ułatwiać i wspierać przepływy na rynek pracy po ukończeniu kształcenia i szkolenia lub po okresie bezrobocia lub bierności zawodowej. Należy zwiększać możliwość godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym. Należy zadbać o uwzględnienie aspektu młodzieżowego w strategii lizbońskiej na okres po roku 2010 oraz kontynuować prace zgodnie z ogólnymi celami Europejskiego paktu na rzecz młodzieży.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- Zwiększanie i doskonalenie inwestycji w rozwój umiejętności potrzebnych na rynku pracy oraz w lepsze dopasowywanie umiejętności do potrzeb w krótszej perspektywie i lepsze przewidywanie zapotrzebowania na umiejętności w dłuższej perspektywie.
- Uwzględnianie specyficznej sytuacji młodzieży podczas opracowywania strategii związanych z modelem elastycznego rynku pracy i bezpieczeństwa socjalnego (*flexicurity*).
- Promowanie transgranicznych możliwości zawodowych dla młodzieży.
- Opracowanie w krajowych planach naprawczych krótkookresowych środków stymulujących wchodzenie młodzieży na rynek pracy oraz strukturalnych środków uwzględniających młodzież.
- Rozwijanie poradnictwa zawodowego.
- Redukowanie barier w swobodnym przepływie pracowników w UE.
- Promowanie staży i praktyk zawodowych o wysokiej jakości, mających ułatwiać wchodzenie na rynek pracy i rozwój kariery.
- Doskonalenie systemów opieki nad dziećmi i propagowanie dzielenia się partnerów obowiązkami, by ułatwić młodym ludziom kobietom i mężczyznom godzenie życia zawodowego z życiem prywatnym.
- Wspieranie przedsiębiorczości młodych ludzi, m.in. przez edukację przedsiębiorczą, pomoc dla funduszy wspierających powstawanie nowych przedsiębiorstw oraz programy opieki mentorskiej, a także zachęcanie do uznawania przedsiębiorstw studenckich.

⁽¹⁾ Walidowanie umiejętności zapewniają takie narzędzia, jak Europass, EQF lub ECVET, a uznawanie kwalifikacji – dyrektywa 2005/36/WE.

- Pomoc w rozwijaniu europejskich sieci i struktur promujących przedsiębiorczość młodzieży.
- Promowanie przedsiębiorczości w dziedzinie zrównoważonego rozwoju.

ZDROWIE I DOBRA KONDYCJA

Cel: należy zachęcać młodych ludzi do dbania o zdrowie i dobrą kondycję, a szczególną uwagę zwrócić na promowanie zdrowia psychicznego i seksualnego, sportu, aktywności fizycznej, i zdrowego trybu życia oraz na zapobieganie urazom, zaburzeniom odżywiania, uzależnieniom i zażywaniu narkotyków i na odpowiednie leczenie.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- kierowanie się rezolucją Rady w sprawie zdrowia i dobrej kondycji młodych ludzi ⁽¹⁾ oraz zachęcanie młodzieży do dbania o sprawność fizyczną i do podejmowania aktywności fizycznej przez stosowanie wytycznych UE dotyczących aktywności fizycznej ⁽²⁾,
- promując zdrowie i dobrą kondycję młodych ludzi, należy pamiętać, że zdrowie to dobra kondycja fizyczna, psychiczna i społeczna, a nie tylko brak choroby czy ułomności,
- zachęcanie młodych ludzi do zdrowego trybu życia przez wychowanie fizyczne, edukację żywieniową, aktywność fizyczną oraz współpracę szkół, osób pracujących z młodzieżą, pracowników służby zdrowia i organizacji sportowych,
- kładzenie nacisku na sport jako działalność propagującą pracę zespołową, międzykulturowe uczenie się, zasadę *fair play* oraz odpowiedzialność,
- zwiększanie wśród osób pracujących z młodzieżą i liderów grup młodzieżowych wiedzy o kwestiach zdrowotnych i świadomości tego problemu,
- mobilizowanie zainteresowanych stron na szczeblu lokalnym do identyfikowania młodych ludzi z grup ryzyka, pomagania im, a w razie potrzeby kierowanie ich do innych służb,
- zachęcanie do partnerskiego uczenia się o zdrowiu.
- Propagowanie ochrony dzieci i młodzieży, zwłaszcza w odniesieniu do nabywania kompetencji związanych z nowymi mediami i ochrony przed niektórymi zagrożeniami wynikającymi z korzystania z tych mediów, a jednocześnie uznawanie korzyści i szans, jakie nowe media mogą dać młodym ludziom, np. poprzez kierowanie się konkluzjami Rady z dnia 21 maja 2008 r. i z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym.
- Ułatwianie dostępu do placówek zdrowotnych przez czynienie ich bardziej przyjaznymi dla młodzieży.

ZAANGAŻOWANIE

Cel: należy zachęcać młodych ludzi do udziału w demokracji pośredniej, w inicjatywach społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich szczeblach oraz w ogólnie pojętym życiu społecznym.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- rozwijanie mechanizmów pozwalających prowadzić z młodzieżą dialog na temat krajowej polityki młodzieżowej oraz włączyć młodzież w jej tworzenie,
- zachęcanie do wykorzystania istniejących lub opracowania nowych wytycznych w sprawie zaangażowania młodzieży, jej informowania i konsultowania się z nią, po to by zapewnić wysoką jakość takich działań,
- wspieranie – pod względem politycznym i finansowym – organizacji młodzieżowych oraz lokalnych i krajowych rad młodzieżowych, a także zwracanie uwagi na ważną rolę, jaką odgrywają w demokracji,
- zachęcanie większej liczby młodych ludzi z różnych środowisk, by brała udział w demokracji pośredniej oraz wstępowała do organizacji młodzieżowych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego,
- skuteczne korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, by poszerzyć i pogłębić zaangażowanie młodzieży,

⁽¹⁾ Dz.U. C 319 z 13.12.2008, s. 1.

⁽²⁾ Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie, 2008 r.

- wspieranie różnych form pozwalających od wczesnych lat uczyć się aktywności przez kształcenie formalne i uczenie się pozaformalne,
- tworzenie okazji do debat między przedstawicielami instytucji publicznych a młodzieżą.

Komisja ulepszy Europejski Portal Młodzieżowy i zadba o to, aby docierało do niego więcej młodych ludzi.

WOLONTARIAT

Cel: należy wspierać wolontariat młodzieży i coraz szerzej uznawać go za ważny element uczenia się pozaformalnego. Należy wyeliminować przeszkody hamujące wolontariat i propagować transgraniczną mobilność młodzieży.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- szersze uznawanie umiejętności nabytych w ramach uczestnictwa w wolontariacie – dzięki narzędziom, takim jak Europass i Youthpass, oraz instrumentom finansowanym przez państwa członkowskie,
- wdrażanie zalecenia Rady w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Europie ⁽¹⁾,
- szerzenie wiedzy o wartości wolontariatu, w tym w ramach uczenia się od siebie nawzajem,
- propagowanie ochrony młodych wolontariuszy i propagowanie jakości wolontariatu,
- angażowanie młodzieży i organizacji młodzieżowych w planowanie, realizację i ocenę przyszłego Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską (rok 2011),
- promowanie solidarności międzypokoleniowej poprzez wolontariat.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Cel: należy zapobiegać wykluczeniu społecznemu i ubóstwu młodzieży oraz przenoszeniu tych problemów z pokolenia na pokolenie, należy także zwiększać wzajemną solidarność między społeczeństwem a młodzieżą. Należy promować równe szanse dla wszystkich i walczyć ze wszelkimi przejawami dyskryminacji.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- wykorzystanie pełnego potencjału pracy z młodzieżą i ośrodków młodzieżowych, by promować włączenie społeczne,
- przyjęcie podejścia przekrojowego podczas prac nad zwiększaniem spójności i solidarności wspólnot oraz nad ograniczaniem wyłączenia społecznego młodzieży; uwzględnianie przy tym powiązań np. między edukacją młodzieży, jej zatrudnieniem i włączeniem społecznym,
- pomoc w rozwijaniu wśród wszystkich młodych ludzi świadomości międzykulturowej i kompetencji międzykulturowych oraz zwalczanie uprzedzeń,
- wspieranie kierowanych do młodzieży działań informacyjnych i edukacyjnych na temat jej praw,
- przeciwdziałanie bezdomności, brakowi mieszkań oraz wykluczeniu finansowemu,
- promowanie dostępu do usług o wysokiej jakości, takich jak transport, włączenie cyfrowe, zdrowie, usługi socjalne,
- promowanie specjalnego wsparcia dla młodych rodzin,
- włączanie młodzieży i organizacji młodzieżowych w planowanie, realizację i ocenę Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (rok 2010).

MŁODZIEŻ I ŚWIAT

Cel: należy wspierać udział młodych ludzi w globalnym formułowaniu polityk, ich wdrażaniu i w działaniach następczych (w takich kwestiach, jak zmiana klimatu, określone przez ONZ milenijne cele rozwoju, prawa człowieka itd.) oraz współpracę młodzieżową z regionami spoza Europy.

⁽¹⁾ Dz.U. C 319 z 13.12.2008, s. 8.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- poszerzanie wiedzy młodych ludzi o problemach globalnych, takich jak zrównoważony rozwój i prawa człowieka,
- zapewnianie młodym ludziom możliwości wymiany poglądów na temat problemów globalnych z osobami formułującymi politykę (np. poprzez udział w posiedzeniach na szczeblu międzynarodowym, poprzez wirtualne platformy/fora itp.),
- sprzyjanie wzajemnemu porozumieniu młodych ludzi na całym świecie za pomocą dialogu i działań wspierających, takich jak szkolenia, wymiany i spotkania,
- zachęcanie młodzieży do udziału w wolontariacie proekologicznym i do proekologicznych zachowań konsumpcyjnych i produkcyjnych (np. do recyklingu, oszczędzania energii, używania pojazdów hybrydowych itd.),
- promowanie możliwości w zakresie przedsiębiorczości, zatrudnienia, edukacji i wolontariatu w stosunkach z regionami spoza Europy,
- propagowanie współpracy i wymiany z osobami zaangażowanymi w pracę z młodzieżą na różnych kontynentach,
- zachęcanie młodych ludzi do uczestnictwa, w kraju zamieszkania lub za granicą, w działaniach z dziedziny współpracy rozwojowej.

KREATYWNOŚĆ I KULTURA

Cel: należy wspierać kreatywność i innowacyjność młodych ludzi, gwarantując im od najmłodszych lat lepszy dostęp do kultury i środków ekspresji kulturowej oraz uczestnictwo w nich, i w ten sposób promując rozwój osobisty oraz zwiększając zdolność do uczenia się, umiejętności międzykulturowe, rozumienie i poszanowanie różnorodności kulturowej i rozwój nowych umiejętności, które łatwiej będzie dostosować do przyszłych możliwości zawodowych.

Inicjatywy państw członkowskich i Komisji w ramach ich kompetencji

- wspieranie rozwoju kreatywności młodzieży przez kierowanie się konkluzjami Rady w sprawie promowania pokolenia kreatywnego – rozwijanie kreatywności i innowacyjności dzieci i młodzieży dzięki ekspresji kulturowej i szerszemu dostępowi do kultury ⁽¹⁾,
- poszerzanie i polepszanie dostępu do kultury i narzędzi twórczych, zwłaszcza tych, które wymagają zastosowania nowych technologii, oraz stwarzanie młodzieży szans na zetknięcie się z kulturą oraz wyrażanie i rozwój kreatywności w szkole lub poza nią,
- ułatwianie dostępu do nowych technologii, aby stymulować kreatywność i innowacyjność młodych ludzi i wzbudzać wśród nich zainteresowanie kulturą, sztuką i nauką,
- stworzenie dostępu do miejsc, w których młodzież mogłaby rozwijać swoją kreatywność i zainteresowania oraz w sposób konstruktywny spędzać czas wolny,
- sprzyjanie długotrwałym synergiami między polityką i programami w dziedzinie kultury, edukacji, zdrowia, włączenia społecznego, mediów, zatrudnienia i młodzieży, po to by promować kreatywność młodzieży i jej innowacyjność,
- promowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu kultury, nowych mediów i kompetencji kulturowych z myślą o osobach zaangażowanych w pracę z młodzieżą,
- promowanie partnerstw między sektorem kultury i sektorem kreatywnym a organizacjami młodzieżowymi i osobami zaangażowanymi w pracę z młodzieżą,
- ułatwianie i wspieranie rozwoju talentów i umiejętności przedsiębiorczych młodzieży, po to by zwiększać jej szanse na zatrudnienie i przyszłe możliwości na rynku pracy,
- promowanie wiedzy młodzieży o kulturze i dziedzictwie kulturowym w różnych państwach członkowskich UE, w tym z wykorzystaniem nowych technologii.

⁽¹⁾ Dok. 14453/09.

ZAŁĄCZNIK II

PRIORYTETY EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY NA RZECZ MŁODZIEŻY NA OKRES OD DNIA 1 STYCZNIA 2010 R. DO DNIA 30 CZERWCA 2011 R.**Priorytet ogólny – zatrudnienie młodzieży**

Ogólnym tematycznym priorytetem europejskiej współpracy na rzecz młodzieży w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. będzie zatrudnienie młodzieży. W trakcie tych 18 miesięcy temat ten będzie omawiany w ramach usystematyzowanego dialogu. Priorytety szczegółowe powinny w całości lub części przyczynić się do realizacji ogólnego priorytetu tematycznego.

1 stycznia 2010 r. – 30 czerwca 2010 r. – włączenie społeczne

W pierwszej połowie 2010 roku wyeksponowane zostaną następujące zagadnienia:

- Wzmacnianie Europejskiego paktu na rzecz młodzieży w kontekście strategii lizbońskiej na okres po roku 2010.
- Włączanie społeczne młodzieży o mniejszych szansach.
- Rola władz lokalnych i regionalnych w polityce młodzieżowej.
- Współpraca z krajami Ameryki Łacińskiej.

1 lipca 2010 r. – 31 grudnia 2010 r. – praca z młodzieżą

W drugiej połowie 2010 roku wyeksponowane zostaną następujące zagadnienia:

- Praca z młodzieżą oraz dostęp do takich działań i zajęć dla najuboższych dzieci i najuboższej młodzieży.
- Dostęp młodzieży do kultury.

1 stycznia 2011 r. – 30 czerwca 2011 r. – zaangażowanie

W pierwszej połowie 2011 roku wyeksponowane zostaną następujące zagadnienia:

- Obywatelstwo i zaangażowanie młodzieży, z naciskiem na udział w życiu społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym i na prawa człowieka.
- Wolontariat młodzieży jej udziałem w rozwoju społeczności lokalnych.

—

ZAŁĄCZNIK III

PROWADZENIE USYSTEMATYZOWANEGO DIALOGU

Ogólne zasady usystematyzowanego dialogu z młodzieżą i organizacjami młodzieżowymi nakreślono w pkt 3 ppkt (iii) lit. f) sekcji rozpoczynającej się od słów „PONADTO ZGADZA SIĘ, ŻE”. W niniejszym załączniku omówiono szerzej sposób realizacji usystematyzowanego dialogu na szczeblu krajowym i na szczeblu UE.

Usystematyzowany dialog powinien się opierać na 18-miesięcznych cyklach roboczych z jednym ogólnym tematem odpowiadającym ogólnym priorytetom współpracy europejskiej wyznaczonym na ten 18-miesięczny cykl roboczy. Każda prezydencja może również na czas swojego przewodnictwa wybrać określony temat priorytetowy związany z tematem ogólnym.

Elementem usystematyzowanego dialogu powinny być konsultacje z młodzieżą i z organizacjami młodzieżowymi na wszystkich szczeblach w państwach członkowskich, na unijnych konferencjach młodzieżowych organizowanych przez prezydencję, a także podczas Europejskiego Tygodnia Młodzieży.

Aby można było lepiej wdrażać usystematyzowany dialog, poniższe podmioty są proszone o podjęcie – w ramach swoich kompetencji i z należytym poszanowaniem zasady pomocniczości – następujących działań:

- Komisja – o utworzenie w każdym 18-miesięcznym okresie europejskiego komitetu zarządzającego, składającego się m.in. z przedstawicieli ministerstw ds. młodzieży z trzech państw sprawujących w tym okresie prezydencję, krajowych rad młodzieży, krajowych agencji programu „Młodzież w działaniu”, a także przedstawicieli Komisji Europejskiej i Europejskiego Forum Młodzieży. W stosownych przypadkach będą prowadzone konsultacje z młodymi naukowcami i osobami zaangażowanymi w pracę z młodzieżą. Komitet ten będzie odpowiadał za ogólną koordynację usystematyzowanego dialogu. Utworzy on strukturę wsparcia złożoną ze szkoleniowców i osób wspomagających mogących zapewnić wsparcie metodologiczne i ciągłość w realizacji usystematyzowanego dialogu na szczeblu UE,
  - państwa członkowskie – o wspieranie tworzenia niewielkich krajowych grup roboczych. Grupy te mogą, w stosownych przypadkach, wykorzystywać istniejące struktury, a w ich skład mogą wchodzić m.in. przedstawiciele ministerstw ds. młodzieży, krajowych rad młodzieży, lokalnych i regionalnych rad młodzieży, organizacji młodzieżowych, osoby zaangażowane w pracę z młodzieżą, różni młodzi ludzie oraz młodzi naukowcy. Zachęca się państwa członkowskie, by zadanie przewodzenia tym grupom w miarę możliwości przydzieliły krajowym radom młodzieżowym. Krajowe grupy robocze miałyby dbać o włączanie w dialog wszystkich zainteresowanych stron z państw członkowskich,
  - Komisja i państwa członkowskie – o stałe monitorowanie usystematyzowanego dialogu we współpracy ze wszystkimi zaangażowanymi stronami oraz o gromadzenie i rozpowszechnianie sprawdzonych rozwiązań.
-